

Miloslav Trnka

Krátký příběh Franze J. G. Krinera, syna rytíře z Eibsee

Zápis v matrice dokládá, že Franz Josef Georg Kriner se narodil dne 24. listopadu 1849 v domě na českobudějovickém náměstí (Stadt 160, dnes náměstí Přemysla Otakara II. č. 13, popisné číslo 49). V kolonkách rodičů čteme: „Otec Pan Peregrin Ferdinand Kriner, c. k. rytmistr, plukovní lékař 2. husarského regimentu. Máteř - Lukrecie, dcera †Georga Conte Jura, nadporučíka pěšího pluku hr. Esterházy a Konstancie rozené Štěpánkové z Chrudimi.“ Kmotrem při křtu dítěte v katedrále sv. Mikuláše byl budějovický biskup Lindauer.

Franz, budoucí ředitel kanceláře rakouských státních drah, byl nejmladší ze šesti sourozenců. Pět starších přišlo na svět za hradbami a bastiony v pevnostním městě Josefov během let 1837-1843. Po studiích na vídeňské technice vstoupil do služeb K. k. privilegierte österreichische Staatseisenbahn-Gesellschaft (StEG), kde později vedl centrální stavebně zařizovací oddělení. Společnost v té době budovala stovky kilometrů nových propojovacích tratí. Strategickým nákupem získala Vídeňsko-rábskou dráhu i s jejím vídeňským nádražím, které se pak stalo hlavní stanicí StEG v metropoli monarchie. Finančně na čas ovládla i České obchodní dráhy, které se jí snažily v 80. letech 19. století konkurovat dobře vybavenou sítí krátkých místních spojů.

Pátevní magistrálou společnosti, rodinným stříbrem, byla trať Vídeň - Podmokly (Bodenbach). Firma vlastnila v hlavním městě také továrnu na výrobu lokomotiv. Jednou z nich byla malá „třístadesítka“ s výrobním číslem 1295 pro východočeskou lokální trať Chrudim - Holice, depo a výtopna v Chrudimi, odkud pocházela Franzova maminka Lukrecie i babička Štěpánková. Pomyslný rodinný trojúhelník Vídeň - Chrudim - Budějovice se uzavřel, když se tento stroj r. 1975 ocitl před nádražím v Krinerově rodném městě, jako památka na staré časy.

Franz Kriner se oženil 26. ledna 1878. Z manželství se Sidonií Annou Antonií (1852-1928), dcerou polního zbrojmistra Heinricha K. Giesela sv. p. z Gieslingen, se ve Vídni narodily tři děti: Lukrecie 1879, Jindřich Artur 1881-†1889 a Erika 1894. Tamtéž se obě dcery také provdaly a inženýr Kriner 20. září 1900 v necelých jedenapadesáti letech zemřel. Jeho budějovické dětské stopy, krom matričního záznamu, už dávno zavál čas. Počátkem července r. 2009 zmizela z Českých Budějovic po několika desetiletích pobytu také parní tendrová lokomotiva 310.076, vyrobená r. 1899 ve Florisdorfu. V muzeu železných drah si snad polepší víc, než jen jako anonymní tichá připomínka šťastných vídeňských let Franze Josefa G. Krinera.

Podle genealogických pramenů a dat zpřístupněných Dr. Petrem Maškem a publikovaných v níže uvedené literatuře pocházel Franzův otec Peregrin Ferdinand Kriner (1809-1871) z pražské obchodnické rodiny. Vystudoval medicínu. S Lukrecií Conte Jura (1818-1877) se oženil 2. 8. 1836 v Chrudimi. Jako plukovní lékař a rytíř řádu Železné koruny III. třídy (5. 4. 1870) byl povýšen do rakouského rytířského stavu s predikátem „von Eibsee“, dáno majestátem císaře Františka Josefa I. ve Vídni dne 4. 8. 1870. Udělený znak pod štítem zdobila stříbrná stuha s rodovou devisou JURA EX ALTO. Podobu znaku v kresbě architekta M. Sýkory a blason prezentuje Almanach 2009. Dr. Med. et Chir. Peregrin rytíř Kriner z Eibsee zemřel 9. září 1871 jako štábní lékař a šéflékař posádkové nemocnice v Salzburgu, kde působil od roku 1854.

Prameny a literatura

- Státní oblastní archiv Třeboň, Sbirka matrik [on line] Fara České Budějovice 21, N 1844-1849, snímek 481 (fól. 482), dostupné z <http://digi.ceskearchivy.cz/> Za lokalizaci rodného domu F.K. děkuji panu archiváři D. Kovářovi.
- Biografický archiv časopisu Rodopisná revue..
- Wiener genealogischen Taschenbuch. Band 1. Wien 1926, s. 167-168.
- Mašek, Petr: Marginalie. Z poznámek o českobudějovické aristokracii 17. - 20. století (10. část). Rodopisná revue roč. 7, 2005, č. 2 - léto 2005, s. 8-9.
- Mašek, Petr: Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti. Díl I, A-M. Vydalo nakladatelství Argo. Praha 2008, s. 504 (K 684).
- A. S.: Priestergrabsteine in der Umgebung der Kirche, 2. Teil. Pfarrbrief Saalfelden. Saalfelden am Steinernen Meer (Bz. Zell am See), Dezember 2008.
- Almanach českých šlechtických a rytířských rodů 2009. Sestavil Karel Vavřínek za spolupráce Petra Maška a Vladimíra Pouzara. Ilustroval Miloslav Sýkora, vazba Karel Vilgus. Vydalo nakladatelství Zdeněk Vavřínek ve spolupráci s nakladatelstvím Martin. Praha 2008, s. 188-190.

- Fotografie: Transport lokomotivy 310.076 z podstavce v Č. Budějovicích dne 4. 7. 2009, před cestou do Depozitáře historických vozidel v Lužné u Rakovníka. Foto DHV Lužná u Rakovníka, dostupné na <http://www.zelpage.cz/>